

Verklaring ten behoeve van Bestuurlijk Overleg 1 december 2020

Vandaag heeft het College van B&W van Scherpenzeel gesproken over de Scherpenzeelse inbreng in het Open Overleg. Naar aanleiding van de voorliggende vergaderstukken is besloten wethouder Gerard van Deelen, als portefeuillehouder Bedrijfsvoering verantwoordelijk voor ambtelijke samenwerking, samen met de gemeentesecretaris, af te vaardigen naar het Bestuurlijk Overleg van hedenavond.

Doel van deze afvaardiging is het voortzetten van de besprekingen over duurzame samenwerking met een sterke preferred partner. Wethouder Van Deelen heeft hiertoe een strikt mandaat meegekregen van het college.

Onze overwegingen

Alhoewel onze bezwaren tegen de lopende procedure onverminderd zijn hadden wij drie redenen toetreding tot het lopende Open Overleg te overwegen:

1. De Minister en de door GS ingestelde Spiegelgroep adviseren ons, om onze bezwaren tegen het starten van het Open Overleg, in het overleg zelf aan de orde te stellen. Alhoewel dit ons onlogisch voorkomt (de vraag waarom regieneming gerechtvaardigd is dient gesteld te worden voorafgaand aan, niet gedurende de rit) was dit dat voor ons een punt van overweging: we kunnen nergens anders terecht met onze bezwaren.
2. We willen laten zien dat we niet alleen maar 'tegen' zijn, maar echt uit zijn op constructieve samenwerking met onze burens.
3. Het college van Barneveld heeft ons nadrukkelijk gevraagd om de lopende gesprekken over uitbreiding van onze bestaande ambtelijke samenwerking voort te zetten binnen de kaders van het Open Overleg.

Scherpenzeel wil de in gang gezette bestuurskrachtversterking in zijn geheel uitvoeren. Onder meer op het gebied van belastingen heft de noodgedwongen tijdelijke externe inhuur onze kwetsbaarheid niet afdoende op. Wij vinden het onwenselijk om deze situatie lang te laten voortduren en zoeken op korte termijn een structurele oplossing.

Constatering: Onze inbreng heeft tot niets geleid

De (vertrouwelijke) vergaderstukken, die wij gisteren aan het begin van de avond ontvingen (de eerste concrete resultaten van het Open Overleg), versterken ons beeld dat met al onze inbreng, feitelijke onderbouwing en externe rapporten, die we het afgelopen jaar hebben aangeleverd, helemaal niets wordt gedaan. Telkens wijzen we GS op dezelfde feitelijke onjuistheden in hun stukken en uitlatingenⁱ, maar dit heeft geen verandering teweeg gebracht in de analyse.

Ook een objectieve vergelijking van de scenario's ligt er nog altijd niet.

Daarbij blijkt de provincie geen oog te hebben voor de meerwaarde van een zelfstandige gemeente voor onze inwoners: een hoger voorzieningenniveau (met duurzaam toekomstperspectief voor De Breehoek), de nabijheid van bestuur & dienstverlening, een eigen stem in regio, lokaal maatwerk, en onverdeelde focus op Scherpenzeel.

Impasse

Op basis van de voorliggende stukken kunnen wij niet anders dan concluderen dat de voorkeur van de provincie al is bepaald. Wij vinden dit niet van openheid getuigen en kunnen en willen daar niet in mee gaanⁱⁱ.

Als in de variant 'duurzaam partnerschap' (die overigens in hoofdlijnen precies is wat wij voor ogen hebben met onze samenwerkingsstrategie: 1 preferred supplier) in het geval van Barneveld bovendien opnieuw een perspectief op bestuurlijke fusie komt kijken, leiden alle wegen, linksom of rechtsom, naar gedwongen herindeling met Barneveld.

Oplossing binnen handbereik: duurzame samenwerking met een sterke partner

Wij hadden de gesprekken over samenwerking graag als gelijkwaardige partners en onder eigen regie gevoerd, maar zien ons geconfronteerd met een situatie waarin juist de provinciale regieneming ons belemmert in onze bestuurskrachtverbetering.

Tegelijkertijd zien wij het herhaalde aandringen van Barneveld, om toch in ieder geval aan tafel te komen om daar verder te praten over samenwerking, als een kans. De ambtelijke voorstellen die hedenavond op tafel liggen bieden hiertoe een concrete opening. In combinatie met de doorlopende inzet vanuit Barneveld in de lopende samenwerking, heeft ons college besloten om deze opening te benutten.

In onze samenwerkingsstrategie (memo 2020-102) hebben wij reeds aangegeven te zoeken naar duurzaam partnerschap, zo mogelijk in één samenwerkingsrelatie met een sterke partner (Barneveld, Ede of Veenendaal). Met andere woorden: de optimalisatiemogelijkheid, die is uitgewerkt in de heden geagendeerde (vertrouwelijke) stukken, sluit aan op onze eigen wensen.

Ook al delen we de achterliggende analyseⁱⁱⁱ in de voorliggende stukken niet, de voorgestelde optimalisatie vinden ook wij haalbaar en toekomstbestendig.

Scherpenzeel stelt voor om, in plaats van het welles-nietes spel wat zich de afgelopen maanden heeft ontsponnen, in te zetten op deze door de provincie beschreven duurzame bestuurskrachtversterking.

Daartoe wordt bijgevoegd position paper ingebracht in het overleg van hedenavond.

Tot slot

Om een duurzame samenwerking met een sterke preferred partner te realiseren, is een sterke en duurzame partner voor Scherpenzeel nodig, die bereid en in staat is om die rol op langdurige basis en in goed partnership te vervullen.

We onderschrijven de ambtelijke constatering van de provincie dat hier nadere uitwerking voor nodig is. Wij betrekken daar graag ook Ede en Veenendaal bij. Wij vertrouwen erop dat Barneveld bereid is om hierover verder met ons in gesprek te gaan. Uiteraard begrijpen en accepteren wij de behoefte van GS om hierin mee te kijken en input te geven.

Tegelijk zijn wij er van overtuigd dat een langjarig partnerschap alleen gaat werken als alle partijen hier uit vrije wil, en vanuit eigen kracht, voor kiezen. Wij vragen GS zich hierin faciliterend en terughoudend op te stellen, om zo duurzaam partnerschap van onderop een faire kans te geven.

ⁱ Ter weerlegging van de verschillende feitelijke onjuistheden voeren wij hier aan:

- ons solide financieel perspectief (sluitende meerjarenbegroting) en het feit dat wij onze structurele kosten dekken met structurele inkomsten (en niet uit incidentele middelen)
- de omvang van de investering die nodig is om onze basis op orde te brengen (5,5 ton i.p.v. 1,2 miljoen)
- deze investering hadden we kunnen doen zonder lastenverzwaring, maar dan hadden we moeten bezuinigen op ons (bovengemiddelde) voorzieningenniveau. Door de OZB te verhogen (4 x 6 %, inclusief inflatiecorrectie) kunnen we onze bovengemiddelde bijdrage aan de Scherpenzeelse voorzieningen in stand houden.
- de mate van bestuurskrachtverbetering die reeds is doorgevoerd (BMC rapport)

E.e.a. is ook verwoord in bijgevoegd position paper.

ⁱⁱ Ook het participatieproces, en het gisteren gelanceerde Kieskompas, kunnen niet op onze instemming rekenen. Wij zullen hierop, afhankelijk van de uitkomst van de bespreking van vanavond, separaat reageren.

ⁱⁱⁱ Onze huidige samenwerking is minder gefragmenteerd dan wordt gesteld. In onze huidige samenwerking is feitelijk slechts sprake van 2 samenwerkingsarrangementen, bovenop de regiobrede samenwerking (waarin alle potentieel samenwerkingspartners reeds participeren): ICT samenwerking met Veenendaal, en alle overige samenwerkingen met Barneveld. Daarbij is het samenvoegen van beide samenwerkingsrelaties binnen 1 preferred partnership voor Scherpenzeel een reële optie.